

ROZPORZĄDZENIA URZĘDOWE ŁOMŻYŃSKIEJ KURII DIECEZJALNEJ.

Nr 6

Łomża, dnia 1 czerwca 1938 r.

Rocznik XII.

T R E Ś Ć:

39. S. C. Concilii. Eleemosynae missarum binatarum.	44. Wizytacje pasterskie.
40. S. Penitencjaria Ap. Wątpliwości w spr. dekretu „Consilium suum prosequens”.	45. Święcenia kapłanów.
41. Misyjny dzień chorych.	46. Oratio imperata tempore aestivo.
42. Kursy dokształcające.	47. Obchody świeckie.
43. Urządzenie hipotek dla gruntów kośc. parafij, w których odbyło się scalenie gruntów.	48. Statystyka parafialna.
	49. Książki polecane.
	50. Zmiany w duchowieństwie.

Nr 39.

Sacra Congregatio Concilii¹⁾

Dioecesium X...

Eleemosynae missarum binatarum.

Propositis in comitiis plenariis diei 13 Novembris 1937 dubiis:

I. *An expediat indultum apostolicum concedere ut parochi, in propria ecclesia Missam iteranti, tribuatur aliquod emolumentum ex redditibus legatorum;*

II. *An sustineatur dispositio dioecesana vi cuius sacerdotes, Missam binatam applicantes, eleemosynam tantummodo dioecesanam Curiae tradere teneantur;*

Emi Patres huius S. Congregationis responderunt:

Ad I *Negative, seu non expedire;*

Ad II *Negative.*

Has resolutiones Ssmus D. N. Pius Pp. XI in Audientia diei 18 Novembris 1937, referente subscripto Secretario, approbare et confirmare dignatus est.

J. Bruno, *Secretarius.*

¹⁾ A. A. S. XXX (1938) pag. 103.

№ 40.

Św. Penitencjaria Apostolska¹⁾**(officium de indulgentiis)****Wątpliwości****w sprawie dekretu „Consilium suum prosequens”²⁾.**

Św. Penitencjarii Apostolskiej zostały przedstawione do właściwego rozwiązania niżej wymienione wątpliwości, dotyczące tegoż Św. Trybunału dekretu „Consilium suum prosequens”, wydanego d. 20 marca 1933 r., a następnie ogłoszonego d. 1 kwietnia:

I. Czy kleryk, który wpisał się do pobożnych stowarzyszeń przed ogłoszeniem wspomnianego Dekretu, może korzystać z przywilejów w tymże Dekrecie wymienionych, skoro otrzymał święcenia kapłańskie.

II. Czy kapłan nie upoważniony do słuchania spowiedzi, który jak wyżej wpisał się przed ogłoszeniem Dekretu, może korzystać ze wspomnianych przywilejów.

Św. Penitencjaria Apostolska d. 23 lutego 1937 uznała za stosowne odpowiedzieć:

Na I. *Przecząco.*

Na II. *Twierdząco*, za wyjątkiem władzy udzielania odpustów Apostolskich i odpustu w godzinę śmierci, z której to władzy można korzystać dopiero po otrzymaniu aprobaty do słuchania spowiedzi.

Na audiencji d. 27 ub. m. udzielonej niżej podpisanemu Kardynałowi Wielkiemu Penitencjarzowi Jego Świątobliwość przedstawioną sobie rezolucję zatwierdził i polecił ogłosić.

Dan w Rzymie, w gmachu Św. Penitencjarii, d. 2 marca 1937.

W. Kard. Lauri, *Wielki Penitencjarz.*

L. † S.

S. Luzio, *Regens.*

¹⁾ A. A. S. XXIX (1937) pag. 58.

²⁾ Rozp. Kurii Łomż. 1933 r., № 76, str. 151.

№ 41.

Misyjny dzień chorych.

Wiele jest cierpień na świecie tak fizycznych jak i duchowych. Jedni cierpią na ciele, drudzy na duchu, inni zaś na ciele i duchu zarazem. Cierpienia te są bogactwem nie tylko chorych ale i zdrowych, niestety jednak — bogactwem najczęściej nie wykorzystanym. Cierpienia te uszlachetniają duszę, uczą i zmuszają ją bardziej cenić życie przyszłe a nie przywiązywać się zbyt do ziemi, są wreszcie wyrazem naszego zadośćuczynienia za grzechy. Dodatkowo te cechy cierpienia jednak pozostają bezskuteczne, jeżeli cierpiący i chorzy nie nadają im nadprzyrodzonego charakteru, to zn. jeżeli nie poddadzą się im z pokorą jako woli Bożej i nie będą ich znosili dla Boga.

Kościół zawsze mówił chorym o tej dobrej intencji, a ostatnio nawet zatwierdził pobożny związek chorych pod nazwą „Apostolstwo Chorych”, który ma na celu z chorych uczynić apostołów przez przyjęcie choroby lub cierpienia jako daru Bożego, przez znoszenie tych cierpień w zjednoczeniu z Męką Chrystusową, przez ofiarowanie ich za Kościół i dla zbawienia dusz.

Kościół tę ofiarę chętnie i z wdzięcznością przyjmuje oraz według swoich planów i potrzeb te bogactwa zużywa. Oto m. in. Papież Pius XI wezwał chorych do udziału w misjach w ten sposób, że chorzy i cierpiący cały dzień uroczystości Zesłania Ducha św. mają przeżyć dla misyj katolickich, będzie to wspaniała i bogata ofiara misyjna chorych dla urzeczywistnienia idei jednej owczarni i jednego pasterza.

Księża Proboszczowie zechcą czyto osobiście, czyto przez organizację powiadomić o tym swoich chorych i cierpiących parafian.

Należy także wzorem lat ubiegłych zorganizować w parafii dzień chorych, gdzie zaś warunki pozwolą — nawet tridua, które gdzie indziej z pożytkiem nie tylko dla chorych ale dla całej parafii się odbywają.

Łomża, d. 18 maja 1938 r.

† Stanisław Bp.

№ 42.

Kursy dokształcające.

W niektórych miejscowościach odbywają się kursy dokształcające z zakresu szkoły [powszechnej]. Ks.Ks. Proboszczowie zechcą na te kursy zwrócić swoją uwagę, poinformować się, kto je urządza

i z jakim programem. Jeśliby dla tych kursów nie była przewidziana nauka religii, należy się zwrócić do tej władzy, której kursy te podlegają, i domagać się uwzględnienia w programie także nauki religii. Przy zakończeniu kursu, jeśli religia była nauczana przez księdza, powinien się odbyć egzamin na równi z innymi przedmiotami.

W razie odmowy Ks.Ks. Proboszczowie przedłożą tę sprawę Kurii Diecezjalnej z podaniem informacji o czynniku zarządzającym kurs i o programie kursu.

Łomża, d. 18 maja 1938.

† Stanisław Bp.

№ 43.

Urządzenie hipotek

dla gruntów kościelnych parafii, w których odbyło się scalenie gruntów.

W roku bieżącym w jesieni Kuria Diecezjalna przystąpi do urządzenia hipoteki pierwiastkowej dla gruntów kościelnych tych parafii, w których odbyło się scalenie gruntów.

W tym celu W.W. Księża Proboszczowie parafii poniżej wymienionych zechcą dostarczyć Kurii Diec. najpóźniej do d. 1 października b. r. plany w dwóch egzemplarzach. Jeden egzemplarz ponadto winien pozostać w aktach parafialnych. Plan należy przygotować w ten sposób, aby każdy poszczególny obiekt był na nim uwidoczniony osobnym kolorem i z podaniem jego przestrzeni. Podobnie trzeba uwidocznić budynki znajdujące się na posesji kościelnej. Budynki powinny być oznaczone wedle swojej przestrzeni.

Uwidocznienie przestrzeni osobnej dla poszczególnych obiektów jest potrzebne z racji tej, że jedne z nich będą zapisane w hipotece na inną osobę prawną, a drugie — na inną.

Osobami kościelnymi, na które zostaną zapisane grunty kościelne są: *kościół parafialny rzymsko-katolicki w*, i *beneficjum proboszczowskie rzymsko-katolickie w*

Kuria Diecezjalna zwracała uwagę na powyższą sprawę już w r. 1932 w Rozporządzeniach Urzędowych Kurii nr. 87 str. 199. W związku z tym jedni Księża Proboszczowie sprawy tej w należyty sposób dopilnowali. W innych znów była dopiero w toku pra-

ca komasacyjna. Inni jednak nie zwrócili na to dostatecznej uwagi i skutkiem tego skomasowane grunty kościelne zostały zapisane w planie scaleniowym nie na kościół lub beneficjum, jak wyżej wskazane, lecz na niewłaściwą osobę, mianowicie na *parafię*. W konsekwencji została tedy w tych parafiach urządzona hipoteka także na *parafię*. Błąd ten musi być poprawiony i grunty kościelne trzeba przepisać na kościół lub beneficjum. Uczyni to już Kuria Diecezjalna.

Na *kościół parafialny rzymsko-katolicki w* będą zapisane następujące objekty kościelne: świątynia wraz z cmentarzem kościelnym, cmentarz grzebalny, dom służby kościelnej wraz z budynkami gospodarczymi i ogrodem przez nią używanymi, dom katolicki z placem, na którym się wznosi, place przed świątynią przeznaczone na postój furmanek. Natomiast na *beneficjum proboszczowskie rzymsko-katolickie w* wszystkie pozostałe objekty kościelne powyżej niewymienione.

Wobec tego W. W. Księża Proboszczowie zechcą w okresie wyżej wskazanym przysłać do Kurii plan w dwóch egzemplarzach podług uwag wymienionych sporządzony. Należy przy tym pamiętać, że plan we wskazany sposób sporządzony w ogólnej swej przestrzeni winien odpowiadać planowi scaleniowemu ogólnemu dokonemu dla danej miejscowości.

Jednocześnie należy dodać w piśmie do Kurii, na jaką osobę kościelną danej parafii na zasadzie planu scaleniowego zostały zapisane i czy już może posiadają urządzoną hipotekę. O jednym i drugim można się dowiedzieć u Komisarza Ziemskiego danego powiatu.

W następujących parafiach dokonano komasacji: Adamowicze, Bronowo, Burzyn, Chlebiotki, Dobrylas, Kapice, Kobylin, Kuzie, Lachowo, Leman, Lipsk, Łosewo, Łyse, Monkinie, Myszyniec, Płonka, Przechody, Radziłów, Szumowo, Turośl, Wąsosz, Zalas, Złotoria.

Kuria Diecezjalna poleca dopilnowanie tej sprawy także Przewiel. Księżom Dziekanom, aby na czas oznaczony została wykonana.

№ 44.

Wizytacje pasterskie.

W bieżącym roku odbędą się w dalszym ciągu wizytacje pasterskie w następujących parafiach:

w Myszyńcu w dniach 3, 4 i 5 września,

w Płonce	w d. 7	września
w Łapach	w „ 7 i 8	„
w Waniewie	w „ 9	„
w Sokolach	w „ 9, 10 i 11	„
w Kobylinie	w „ 11 i 12	„
w Tykocinie	w „ 12 i 13	„
w Złotorii	w „ 13	„

№ 45.

Święcenia kapłanów.

W niedzielę 15 maja b. r. w katedrze J. E. Najdostojniejszy Pasterz udzielił święceń kapłańskich następującym diakonom: Biniewskiemu Józefowi, Cwalinie Kazimierzowi, Miklaszewskiemu Franciszkowi, Milanowskiemu Antoniemu, Olszewskiemu Witoldowi, Podbielskiemu Henrykowi, Poniatowskiemu Zygmuntowi, Steciowi Lucjanowi, Tawrelowi Pawłowi, Złotorzyńskiemu Antoniemu.

№ 46.

Oratio imperata tempore aestivo.

Kuria Diecezjalna przypomina Wielebnym Księżom o uwadze podanej na str. 34 w Ordo Divini Officii w związku z oratio imperata tempore aestivo.

№ 47.

Obchody świeckie.

Kuria Diecezjalna przypomina zarządzenie podane w Rozporządzeniach Kurii Łomżyńskiej z r. 1935 nr. 58, str. 62 w sprawie ustosunkowania się do obchodów świeckich, którym nadano nazwę święta.

№ 48.

Statystyka parafialna.

Kuria Diecezjalna przypomina W. Księżom Proboszczom o nadesłaniu najpóźniej do dnia 30 czerwca b. r. statystyki parafialnej.

№ 48.

Książki polecane.

Bp. Paweł Kubicki — Bojownicy Kapłani za sprawę Kościoła i Ojczyzny — część II, tom IV. Sandomierz, Główny skład: Radom, Dom Sióstr Najśw. Maryi P. Miłosierdzia, ulica Kozienna 31.

Książka jest dalszym ciągiem obszernego dzieła Dostojnego Autora. Podaje niszczenie przez rząd rosyjski katolickich kościołów, kaplic, klasztorów i innych budynków kośc. oraz zabieranie naczyń i sprzętów kościelnych.

Dzieło to wykazuje cały ogrom szkód i strat wyrządzonych Kościołowi przez rząd zaborczy, z których dotąd tylko minimalna część doznała naprawy. Duchowieństwu polskiemu zaś wystawia chlubne świadectwo wierności i poświęcenia dla sprawy katolickiej i polskiej.

Paweł Kubicki, Biskup. Moje wspomnienia z roku szkolnego 1892—1893 w seminarium duchownym w Sandomierzu. Rzec o odprawianiu Najświętszej Ofiary Ołtarza. Sandomierz, 1938 r. Str. 40.

Świeżo ukazała się w druku pod powyższym tytułem niewielka książeczka, która liczy wszystkiego 40 str. szesnastki. Jak wskazuje jej podtytuł, główną treść broszury stanowi sposób odprawiania Mszy św. Podane są w niej tylko główne wytyczne ceremonii kapłańskich przy Najświętszej Ofierze Ołtarza. Po wyczerpujące wskazówki w tej dziedzinie Autor odsyła do I-go tomu de Herdta: Sacrae Liturgiae Praxis.

Ciekawe są: „Myśl Wstępna i Słowo do Braci Kapłanów”, bo w niej mamy w odnośniku podany, jeżeli nie zupełnie wyczerpujący, to bliski tego, wykaz żywotów świętych biskupów, kapłanów i innych sług Kościoła. Żywoty te, wydane w języku polskim, są ilustracją, jak należy się odnosić do Boskiej Eucharystii.

Nie mniej ciekawym jest „Domówienie”, w którym Autor z naciskiem podkreśla, że obrzędy Mszy św. należy wykonywać możliwie najdokładniej podług wskazówek liturgistów.

Broszura kosztuje 20 groszy, przy sprowadzaniu od razu 10 egzemplarzy lub więcej—10% rabatu. Porto obciąża odbiorcę. Główny skład: Radom, ul. Kozienna 31. Dom Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia.

Spółka Wydawnicza K. Miarki w Mikołowie na Śląsku, znana od dawna ze swoich doborowych katolickich wydawnictw, dała ostatnio książkę w ozdobnej szacie pod tyt. **Gwiazdy Katolickiej Polski** — tom I. Zawiera ona życiorysy świętników w dziejach Polski od św. Wojciecha poprzez Świętych i innych sławnych mężów i niewiast wieków następnych do wieku XVII. Książka może oddać wielkie usługi przy prowadzeniu organizacji katolickich oraz dać w głównych zarysach pogląd na walki i zasługi Polski wobec Kościoła i chrześcijańskiej kultury.

№ 50.

Zmiany w duchowieństwie.**Mianowani:**

Ks. C. Żebrowski wikariuszem w Raczkach.
 Ks. J. Wiśniewolski „ w Andrzejewie.
 Ks. K. Cwalina, neopr. „ w Szczepankowie.
 Ks. A. Milanowski „ „ w Czerwinie.
 Ks. C. Odejewski przechodzi do duszpasterstwa wojskowego.

ROZPORZĄDZENIA URZĘDOWE

ŁOMŻYŃSKIEJ KURII DIECEZJALNEJ.

№ 7—B

Łomża, dnia 1 sierpnia 1938 r.

Rocznik XII.

T R E Ś Ć:

51. List pasterski.	
52. Ś. Kongregacja Seminariów i Uniwersytetów przeciw teoriom rasizmu.	56. Rozp. Min. Op. Społ. w spr. zmiany rozp. o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu.
53. Ś. Penitencjaria Ap. Odpusty za odmówienie brewiarza wobec P. Sakramentu.	57. Zbiórka Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi.
54. Świętopietrze.	58. Książki polecane.
55. Ustawa o nadaniu Kat. Uniwersy-	59. Zmiany w duchowieństwie.

№ 51.

STANISŁAW KOSTKA ŁUKOMSKI

ZĘ ZMIŁOWANIA BOŻEGO I STOLICY APOSTOLSKIEJ ŁASKI
BISKUP ŁOMŻYŃSKI

Dr. Fil.

Ukochani Diecezjanie.

Powróciwszy z podróży do miejsca uświęconego śmiercią męczeńską świętych Apostołów Piotra i Pawła, do Rzymu, i do tronu Namiestnika Chrystusowego na ziemi, Ojca św., pragnę podzielić się z wami wrażeniami i uczuciami swojemi.

Zanim udałem się do Rzymu, wziąłem udział w trzydziestym czwartym międzynarodowym Kongresie Eucharystycznym w stolicy Węgier, w Budapeszcie. Z opisów przebiegu tego Kongresu, podanych przez prasę, dowiedzieliście się już, jak wspaniałym był ten przebieg, z jaką serdecznością i ofiarnością naród węgierski Kongres ten przygotował i z jaką pobożnością wespół z przedstawicielami innych narodów oddał cześć Panu Jezusowi utajonemu w Przenajśw. Sakramencie. Wśród uczestników była także liczna pielgrzymka polska z Ks. Prymasem i kilku Biskupami polskimi na czele. Wszystko, co Budapeszt i Węgry miały najcenniejszego i najpiękniejszego, stawily w służbę Zbawicielowi, a nabożeństwa i obra-